

DIHUNAMB!

Dastumaden miziek

Penskriūagnour :

Lociz HERRIEU

Renour :

Andréù MELLAG

Groeit

Aveit Breihiz

er Morbihan

*Rabi
1909*

Un Nivéren : Deu Vlank

BUREU DIHUNAMB : 91, Ru Karnot, én Oriant

(Dihuennel é admollein ha troein ér pehe gavér é DIHUNAMB).

DIHUNAMB !

DASTUMADEN MIZIEK
GROEIT

Aveit Breizh er Morbihan

Prizieu :

UN NIVÉREN	deu Vlank
Eit Breib	4 real
ER BLÉAD { Eit Bro Frans	5 real
Eit er broieu aral....	6 real

Er homenandeu e ia azrebi ketan dé er blé beta ketan dé er blé arlerh hag e zeli bout pét érauk.

Kas en argand ha rab
er goulenneu, eit hum go-
menandein pé eit en devout
nivérenneu ag endastuma-
den, d'Andréu Mellag,
ru Karnot, én Orian.

Kas el labourieu bag
el libérieu e sél er peh e
lakér én daslumaden, de
LOEIZ HERRIEU, é Gob-
kér Penbored Kaudan
(Morbihan).

A pe iet de brénein un dra benak én tiér-guerh embannet
amen, laret perpet e hues guélet ou embann é Dibunamb.

BELZEU

D'er ré e fautou déché guerhein DIHUNAMB ni e rei un hantér blank aveit ou foén dré bep nivéren e huerheint.

Pédein e hramb guerher DIHUNAMB pe hum mignoned en des pljet geté hum sourisial a hun daslumaden de gas d'emb pep tri miz — d'er Ian a imbril, d'er Ian a hourhelén, d'er hetan a hénalo (pégoüil-Mikel ha d'er Ian a henvér — guerh DIHUNAMB goudé bout lakeit a kosté aveité er harz ag er huerh. Ni ou fed de gas d'emb ar un dro en nivérenneu e vêh chomet geté, én ur pakad stardet mat, ur vanden arnehon hag ar er vanden ker liés tinbr a sautim ma vou a nivérenneu ér pakad.

DIHUNAMB e gonzou ag el livreu e vou kaset DEU anché dehi. A pe ne vou kaset mameit unan e vou embannet heub kin. En dorsksridéu haset d'emb aveit bout mollet é DIHUNAMB ne veint ket dakoret d'er ré en dou ind kaset.

Dalbet perpet chon ag en dra-men : DIHUNAMB nen dé ket daslumaden deu pé tri déni hemb kin MES HANI OL EN VREIHIZ AG ER MOREHAN. Nen dé ket aveit gouni argand de hennen pé de henné é ma sahiet, MES AVEIT SEKOÛR ER VREIHIZ de gerhet én hent mat ha de gas ou bro ar huellat. Rak-sé pep guir Vreihad e zeli rein dor d'emb eit ma hellou en daslumaden-men GOBÉR YAD ; hag er guellan feson d'hé lakat d'habér vad e zou klaskein dehi lénerion ha drest pep tra komenanderion.

Henteu hoarn er Morbihan

Konz e hrér a habér ur valéaden é ouf er Morbihan aben en 6 a veuheuen. Nen des baléaden kaeroh d'habér a dra sur. Distaulet e vou er prizieu én arben a gement-sé.

EN TRI KANSORT

Hoari farsus én ul loden get en toânieu. 8 blank er péh ; 7 real en 6 ; 1 skoud en dek ; 22 real en 20.

Er ré e houlenou en droed de zisplég er péh-men e skriou d'en E. En Taleg, é borh Pléhene.g (dré Borh-Léz) én ul lakat unr tinbr a zeu vlankaveit er reskond.

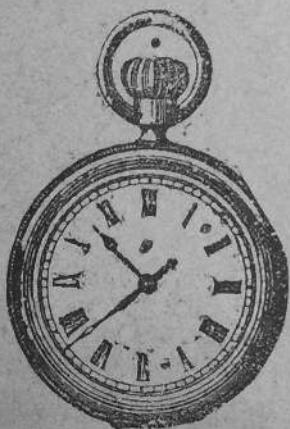
INDICATEUR SIMON

Érauk monet én trein, keméret é livredi er gar, en « Indicateur Simon. » El livrig-sé ne gouston nameit 4 blank d'oh ha hui gavou énon en érieu-trein aveit Breizh abéh hag un troh a alieu aral.

É TI LANGRÉE

HORLOJOUR HAG ORFÉBOUR

É korn ru er Porh ha rabin er Bov, ÉN OIRANT

Ekavér :

Horlojeu, montreu ha chalennu a hep sort. Bizeuiér kaer ha brageriseu aral. Blouken giz er vro, ré vraù giz koh, ha réral giz neué get herminéed, ayeit tokeu ha boteu mihér. Boketeu ered.

Eil bout digeméret ha cher-vit mat, herhet de dî Langrée.

Inou e prén en dud iouank ou brageriseu.

EN E. LANGRÉE EN DES

TIÉR ARAL :

É GUÉNED, 4 ru Billaut.

É KIMPERLÉ, ru er Skolieu.

É KIBÉREN.

Konzein e hrér brehoneg én liér-sé.

TEMPZDI AG ER CHOÉJ

(Epicerie de choix)

Na venn petra e hues dober anehon en bou ti a fed en ivaj pé en tempzarah (épicerie kerhet de di LETTRY (G. LOHEZIC gueharal) ar gorn ru en Iliz ha ru des Colonies. Hui gavou inou kement tra e vé dober anehou et er gegin : sukr, katé, halen, ka têu, suan, gouleu, guin, guin-ardant, ivajen, Mat ha Marhadmat - Tud en ti e ganz brehoneg.

Er guellan digemér e vou groit de l'Amrézod Dihunamb.

2-8

Cordonnerie Centrale

(Képerezh Kreiz Kér)

TI FÉDRY

10, ru er Fetan, én Orient

Arriu e zon ur ioh boteu ler han ag en dibab. Reit e vé a dimbreu
l'Union des commerçants

Boteu-ler a hep sord eit pautred, merhed ha bugalé.

MAT HA MARHADMATOH EIT É LÉH ARAL.

Konc e hrér brehoneg

Dihoallamb a gousket !

Haval é genemb, doh er péh e huélamb a houdé ur bléad benak, é hes lusk get hur mignonned de hoarekat én ou labour aveit Dihunamb. Ne houian ket ha chuch int pé goannet hemb kin ; un dra e houiamat atañ : a hondé ketan dé er blé, nen des nameit unan pé deu hag en des kavet komenanderion neué de Zihunamb.

Neoah sur omb é hes meur a barréz é vehé kavet enné, get un tammig volonté vat, diù huéh muioh a ostizion aveit nen des bremen. Rak n'hellér ket laret é ma lénet Dihunamb én ur barréz a dri pé pear mil a dud a pen des 10 pé 15 tiegeh hemb kin é reseu hun dastumaden. Gout e hramb diar hun houst, a houdé huéh vlé tuchant é omb é postal dré-zé ag ur barréz d'en aral, pegen diés é lakat en dud diar er mézeu de gonpren é ma ret dehé magein ou spered él ma vagant ou horv; neoah ne gredamb ket é hes ur barréz hemb kin é Bro Guénéed léh ne vehé kavet ahoel uigent tiad tud e gemérehé en dastumaden a pe vehé konzet mat dehé Meur a unan e lar d'emb nen des nitra d'hobér én ou farréz, hag a pe iamb dehé ni e huerh, én un dé hemb kin, 150 ha 200 nivéren !

Lis er ré goh, guir é, ne gonprennant ket forh kaer petra e glaskamb, mes er ré iouank, gozik berpet, a pe skoér én ou halon hag én ou spered, e gonpren guel. Dihunamb atañ nen dé ket groeit aveit er ré goh ; ha, laret e hramb hardéh mat, muioh a blijadur hur bé é reseu komenand unan iouank aveit é reseu komenand deu a ré goh. En amzer de zonet e zou d'er ré iouank e larér, hag é Breih él é léh aral é ma guir kement-sé. Chetu perak é houllennamb get hur mignonned, er ré anehé en des hoant de sekour genemb, labourat drest pep tra é mesk er ré iouank.

Regaseint d'emb, muian guellan, hanéu tud iouank, pautred ha merhed, e gredant e vehé tu d'ou lakat de gemér Dihunamb ha ni e gasou dehé un nivéren pé diù ag en dastumaden. Forh é e vou

dehé arlerh monet de huélet en dud iouank-sé ha goulén geté hum gomenandein.

Dihoallamb drest pep tra a gousket, dihoallamb a laret, aveit hum zigarein a vout luréus, é ma kollet er brehoneg pí é ha mat en treu bremen get er brehoneg. Dihun e hra en dud a nebedigeu, guir é ; mes ken kousket e oé er Vreihiz ma vou ret skoein ar ou fen open ur huéh eit ma veint digousket grons.

Ret é rein déhé drest ol papérieu de lén én ou ieh aveit ma troei ou spered a nebedigeu a du get treu er vro. En dud e glask lén bremen muioh mui; ramb' déhé papérieu brehonck ha ni vou surnezé é vaseint ou spered get biúans jah hag é teint eûé de garein muioh mui ou Fé, ou ieh, ou bro, ou hustumeu ha deverransez déréat (convenables) hur bro-ni.

LOEIZ HERRIEU.

Dihustelleu

Reskond d'en dihustelleu dévéhan a Zihunamb :

I. Un dreizen. — II. Un nor. — III. Kovésat.

DIHUSTELLEU ARAL

I

Petra e za a gig é koed, a goed é arem, a arem é doar, a zoar é kig hag a gig é doar?

II

Ur vadient e zou bet en ahoé-men :

N'en dé ket merh d'hé zad,
Nen dé ket merh d'hé mam,
Nen dé ket merh de Zoué,
Na d'en diaul na d'er Huerbiéz Vari,
Na merh erbet de hañni ?

III

Karusmén, Ménuskar ?

(Dastamel é Nein).

(Et reskond d'en dihustelleu-men e vou kavet é Dihunamb ben er huéh ketan).

Hur mignonned, er ré anhé e huerh DIHUNAMB, e zou pedet de gas d'emb argand er huerh (er péh e za d'emb) hag en nivérenneu koh e chom geté.

SONNEN

ER VERH VAT

Ar er goar.

I

Disul vitin a pe saùen,
De valé d'em liorh é hen.

II

De valé d'em liorh é hen ;
Me gavas men douz é pourmen

III

Mé oeit hag azéet 'taldi,
Lakeit men dorn én hé hani.

IV

Lakeit men dorn én hé hani ;
Dousik me houllennas geti,

V

Dousik me houllennas geti :
Plah iouank diméet oh hui ?

VI

Hi me reskond èl ur verh vat,
Nen don diméet na groeit grad

VII

Nen don diméet nagroeit grad ;
Kerhet d'em goulen get me zad.

VIII

Me mam, me zad, mar me haret
D'em chonj me lausket de monet

IX

— Me merh, ni n'hou tislarembr [ket :

Keméret dañné mar kavet.

X

Keméret dañné mar kavet,
Rak en dud n'ou anaüer ket.

XI

— Guel é karanté leih en dorn
Eit men dé madeu leih er forn.

XII

Guel é ur sél a garanté,
Aveit ur iahl lan a zañné.

XIII

Er haeran tra zou ar en doar
Zou deu zén iouank ha hum gar

XIV

Deu zén iouank hum gar fidé
Er ré-sé gay bér en amzér

XV

Mes deu zén ha n'hum garant ket
Er ré-sé gay hir ha kalet.

(Dastamel get en Damezel
L. Gullam).

GUERZEN

É Groé
(1896-1897)

Er buerzen-men e zou bet mollet guébaral é Kroéz Groé, mes ker braù é, ker flour skriüet, ma kav genein é plijou de lénérion Dihunamb eue. Sauet é bet get en eulru J.M. Er Guénédal, eit derbel chonj a houian eabus 1896, e gollas Groé énonn 64 a bé moraerion, get 7 bag. Biskoah n'em es gellet bé lén hemb nen dé deit dareu de blubein men deulagad, sord guir é. Rak én déieu-si e oé hun inizen flastret d'er spont, d'er glabar, d'er hanveu, en E. Er Guénédal e oé én hun mesk. Houilet en des genemb ; bet en des bet é lod én bur poénieu, lod en tad e huél é vugale é ankén du hemb gellout tam erbet ou honforstein.

E ma bremen dirak Doué, bur person karet, mes é vadelleh e gonzér alaù anebi é tiér er Groéiz. Unan, drest ol, n'bé ankoéhou birükink, benneh e lak é hanù amen.

BLEIMOR.

Kleuet em boé én noz en auel é huéhein
Hag étal Kahileu en Don é tasonein ;
Ar er herreg er mor get kounar e goéhé,
Get un trouz hirisus en audeu e darhé ;
Eahus, en houlenneu hum stoké é veruein,
En aud, en ébr, en doar hum dapé de grénein.

Me halon e zoujé eit hun marteloded
Stréuet get ou bageu ar er mor kounaret ;
Me zoujé aveité, m'ou guélé én arnan,
Edan ou zreid er mor, adrest d'ou fen en tan.

« Doh er varteloded, men Doué, hou péet truhé,
Intron santéz Anna, goarantet ou buhé ;
Goarnet, o Patroméz, goarnet, o Mam tinér,
Hur heh marteloded édan er fal amzér,
Hiniù én ou hevér diskocit hou karanté,
Goarnet er mah d'é vam, en tad d'é vugale. »

Perak é toujan-mé, ha perak é krénan ?
Perak em es mé eun hineah ag en arnan ?
Liés em es kleuet en auel é kornal,
Er gurun é tarhein, er mor bras é hudal ;
Liés er mor e sko er garreg get kounar,
E laka de grénein en aud, en ébr, en doar ;
Liés en houlenneu e veru én hum stokein
Hag adrest d'en audeu e stimp é chumennein,
Ha neoah hur Groéiz, hemb eun ar ou bageu,
E zispriz en arnan hag er mor én arfleu.
Mes en noz-men eidonn nen des repoz erbet,
Me halon zou atau get hun marteloded ;
Me halon zou geté, ha m'ou guél én arnan
Édan ou zreid er mor, adrest d'ou fen en tan ;
Me huél en houlenneu kresket dré en auel
É foëuein, é seuel él mañneieu ihuél,
Lerh oh lerh ou guélan é koéh ar er bageu,
É tiskar er guerni, é rängein er gouélieu ;
Me huél er heh bageu, ou stur deuhanteret,
Dré er mor, en auel hemb arsaù burtellet :
Hemb stur, hemb gouél, hemb guern é kreiz en noz tioél,
Penaus é harzehent get er mor, en auel ?
En houlen bep tu ou has hag ou digas,
Ind e zou ken distér hag er mor zou ken bras !
Ken bras, hag é kounar !... Ol er varteloded
Hag hun Groéiz ind-memb en taul-men zou feahet.
Hag er marù e dosta : don ha spontus, er mor
Dirak ou deulagad él ur bé hum zigor.
Ha neoah én ér-men en ol en des kalon,
Peb unan e variou avel ur guir Vreton ;
Peb unan anehé érauk kol é vuhé
A voéh ihuél e lar : « Santéz Anna, men Doué !... »
Neoah, get goleu-dé, er mor en des taüt,
Ha bremen é tichuéh avel ul lon goalhet,
Én amzér-hont, é Groé, ol en dud, ankinus,
E hirvoud d'un doéré pé mat pé glaharus.
Ind e hirvoud d'en dé, ind e hirvoud d'en noz,
Aveit ou haloneu nen des peah na repoz.

Nen des peah na repoz aveit ou haloneu,
É peb hani nen des meit gloéz ha huañnadeu.
Et ré goh e laré : « Biskoah n'hun es guélet
Ur mor ken divalaù, ur mor ken kounaret.
É Groé é vou kanveu, rak én un taul ken garù
Estroh aveit unan en dou kavet er marù. »

Ar en hent ag er skol ur plahig, ur mitin,
D'hé zeu brér e laré : « Hur mam en des ankin.
Épad ol en nozeh hi e oé poéniet :
M'er gouér... É huañnadein spis, em es hi kleuet.
Déh d'hur brérig Tudi e laré « Enevad ! »
Bikin er hroëdurig ne anaúou é dad !
A pe voké dehon, ia, memb a pe voké,
Ne.houian ket perak, hur mam vat e houilé.
Hineah, d'hur mam karet, hun tri ni e gonzou,
Ni e gonzou dehi, marsé ni honfortou »
A pe oent deit d'er gér : « Laret d'emb, o mam vat,
Pegours e tei enta, pegours é tei hun tad ?
— Hou tad ?... Embér é tei... Taüet, o bugalé,
Arhoah, marsé hiniù é tigasou doéré.
Ha neoah en aùél, er mor, el lavagnon...
O me heh bugalé !... » Nezé, ar hé halon,
Ar hé halon é stard hé heh bugalégeu
Hag e zistro hé fen eit kuhein hé dareu.

Na hiret en termen é hortoz en doéré !
Peb ét zou èl un dé, pep deueh èl ur blé.
Épad en amzér-sé me ié dré en audeu,
Me sellé pél duhont m'en dé bet deit bageu.
Ar er mor bag erbet... Én audeu me chomé,
Berpet é hirvoudein doh me heh bugalé.
Houilet, o tud a Hroé ! hum laket é kanveu ;
Houilet, intanvézed, houilet, bugalégeu.
O keh intanvézed, aveidoh ar en doar
Ne vou meit huañnadeu, peuranté ha glahar.
Laret d'el leñiné eit dalbék kenavo,
Hou tud, hou tud karet ne zeint ket mui d'er vro,

Ne zeint bikin d'er vro, ha n'ou guéleet mui
El guéharal eurus étaloh én ou zi ;
Er marù didruhéus en des ind bet skrapet,
Én donded ag er mor hi en des ou zaulet,
Ou zaulet ér mor bras... N'ou dou ket memb ur bé
Ha hui ne veet ket interret étaidé.

Ar er bë-sé neoah ; veheh deit de bëdein
Ha distañnet hou poén, hou klahar é houlein :
Bé hun tud hur honfort, ha ni gred liés memb
É chomant, é viuant, é konzant hoah genemb.
O keh intanvézed ! Birùikin n'ankoéhein
En dé ma hou kuélen étalonn é houlein
Hañni ne hellé konz... Er geh intanvézed !
Dré er boñ, er glahar ou halon oé mouget.

Neoah én ou hanveu nerhus ha lan a té
El en dén santed Job ou dès laret de Zoué :
« Hun tud hou poé reit d'emb, genemb hués ind lamet :
Hous hanù revou, men Doué, hous hanù revou mélet ! »

Doué eit é vugalé e zou madeléhus,
Ha Ean en des kleuet ou hlemmeu hirvoudus.
Dehé Ean e reskond : « Hou tud e oé divlam...
Ha gouennen em es hé deu vab get ur vam,
Ou deu vab get tri tad, er pried get er voéz,
Ha memb hé mab unik get ur geh intanvéz.
Me zou Mestr ag er marù ha Mestr ag er vuhé,
En ol a pe garein e viou a neué.
Hou tud, hou ind reit d'ein : un dé m'hou tigollou
A zonded er mor bras aveidoh m'ou zennou. »

Ha get ur voéh tinér é lar de beb unan :
« Hou tud, hou tud karet, hui ou havou én Néan ! »

J.-M. ER GUÉNÉDAL,
person Groé.

Grœit hou limajeu komunion, hou lihérieu, hou
kouvieu é brehoneg, ieh hur bro.

SORBIEN

De bé léh é ha er hemenér goudé er marù anehon ?

Kemenérezed, o ne chifet ket,
Eit er gemenézion é ma sauet :
Kemenerion mem bro, ne houilet ket,
Ou lod en des er hemenérezed !

 en da ket atau d'er Baraouiz! Nen des nitra splannoh : ur hemenér n'hel ket monet ér Baraouiz ; trahoalh a jabl e ra d'en dud ér béd-men, hemb er has hoah d'ou lakat de zébrein ou zam spered ér bed aral.

Nen da ket eûé d'en ihuern neoah. Mechal de bé léh é ha ean ? Guélamb ha ni houiou.

Diaul ha kemenér e oé ar er méz er memb dé. Er hetan e oé ar en henteu é postal arlerh inéanneu ; en eil e oé è flemmein brage-riseu ered ur plah. Rodet e oé ar é dorchen édan ur huéen kinoch (prun bihan) eit gobér kraeu berroh doh goleu en héaul. Her e oé ar en eil èl ar égilé.

Donet e hrs d'en diaul digoéh ar er hemenér. Joe bras en doé bet doh er havet. « Ha ! Ha ! chetu alkent kavet d'ein unan, emé ean. Bremen ne vou ket kaset trouz d'en diarben men dé gouli tachad er gemenézion ém ranteleh. Bremen ne vein ket mui hu-jautet (insulté) get mé mestréz. N'hellan ket neoah kas kemenér erbet dehi a pe ne gaven hañni ! Hiniù e vou reit hé hoant dehi, rak hennen e iei genein, sur ! »

Oeit en diaul ar dro er hemenér aveit donet de bén anehon. Alein er huéen can hum lakan de ziskar kinoch hemb dihan ar dorchen er hemenér. Pik ! pak ! pof ! Milen e oent, liù braù dehé. Chetu dent er hemenér e teurennein. Atau nen doé bet nameit ur chudellad ioud mel (bouid éned, e laré ean) d'é viren. Ean dehé. Huek e oent, ia, open huek. Beh e oé get en diaul é tarbarein dehon. Ne vezent ket koéhel mat ma vezent lonket d'en arloup a gemenér. Frank e oé er gern ha sonn er velin.

Er goahan, nen dé mui er grouiereh de du erbet geton. Térein e hrs er hemenér dohton é unan ha doh er hinoch.

Kaer dehon térein : pof ! pik ! pak ! ar é varlen é koébent èl a pe vehé bet unan benak doh ou kejal. Splann é huelé ar hemenér ne zivrazé ket é labour geton ha neoah n'hellé ket parrat a lonkein er hinochigue mat-sé é déé ar é galon èl mél.

« En diaul d'em has geton, emé ean en un taul, mar débran hañni kin anehé ! » Més kaer en doé gobér, ne oé ket a harz dohté hag, én ur houlen en diaul, er hemenér e lonké atau.

A pen doé laret ter guéné neoah : en diaul d'em has geton, oéit Satan ha laret : « É hoant de beb unan ». Hag, a veg er huéen, ean e saill ar er hemenér, er pun en é sah, hag ar en hent d'er gér.

Nen dé ket traolah tapeiq un dra ; ret é hoah derhel arnechon. Guel é eûé kanderhel get el labour e vér kroget énonn eit distag dohton de vonet de glah én é rauk. Nen dé ket mat hont sklof èl beg er puns. De fal e ten berpet er sklousoni d'en diaul èl d'er rerala.

Get é hent ne gleué en diaul a bcp tu nameit sinsakrereh, malloherreh, goal bedenneu : en diaul d'em has geton ! — Nen da ket fal en tréu genein hiniù, emé ean ; nen dé ket hoah kreisté hag è ma kavet men deûeh d'ein. Chetu hoah labour d'ein eit arhoah hag en dé arlerh. Ret é d'ein gout più int : mat é kaout labour én arauk. »

Disammet en diaul é sahad, ar ur hlé, doh en hent, tré ma oé é vonet betag er ré e gleué é touiet elsé. Mes hir en doé padet é valéaden, rak a geteh ma hé, a geteh eûé é kleué tud aral èr parkeu tostan é voutein malloheu-ha touiadelleu èr méz.

« Hoah e vou labour dré-men, e chonjas ean, en ur zistroein trema é gemenér. » Guel e vehé bet dehon derhel ar é gemenér. Rak, épàd ma oé é troein èr parkeuier, treménet én hent ur bosér get é gi hag ur vanden deved. È oé justerhoalh er hemenér é tonet er méz a é sah nezé. Hag er hemenér de houlen geton rein è gi dehon de lakat ér sah én é léh. Gratat e hrs eur hag argand d'er bosér. Mes fur é oé hennen : « Guel é genein, emé ean, ma hreet labour mè hi ken ne veemb ér gér. » Marhad groëit. Elsé ahoel nen doé ket kollet rah er bosér, rak goudé nen doé bet memb ur blankad nadoëieu get er hemenér !

* * *

Ne vé ket flour bamdé get Intron en Diaul. De zistro hé outru ne oé ket hoah. Ré hir e oé bet get é droiad. « Tauet, Intron, ne chifet ket ha kleuet en doéré de getan : ur hemenér e zigasan d'oh. N'hou

poé ket hoah hañni ; bremen é veet koutant. Poén erhoalh em es bet geton, mes ne vern ket bremen hur bou plijadur eùé geton. »

Taüet en doé er hroah doh deviz hé mestr ha hoant bras dehi de huëlet penaüs é oé er hemenér-sé. Ind ou deu de zigor er sah. Kentéh ma oé bet distagellet beg er sah, kentéh ma huëlas er hi un tammig goleu, ean oeit ha strimpet ér mez èl un ten, fardet doh fas er voéz ha hé gourvéet ar hé zuein, én ul lam-gaer. Blonset e oé, kignet e oé ; bleijal e hré !

Nezé é tarhas ar pen en diaul goah eit er seih gurun hag er seih aùél ! Biskoah kementral nen doé kleuet. D'er sonaplan é oé bet ret dehon strimpein ér porh arlerh é gi-kemenér, bêh erhoalh geton tapein a skrap ur gonz pé diù :

« Kaset hoah d'ein ur hemenér ha hui huélou petra e goéhou ar hou krohen ! Ne gaset ket mui ag er sord-treu-sé amen pé m'hou tagou !... »

« M'hou tagou ! M'hou tagou ! e chonjé en diaul... Nen dein ket kin de hoari kinnoch get er bohed kemenérion sé ! »

Ne houlenner ket anehé én ihuern ; nen dant ket d'er baraouiz, de bê lêh é hant enta ? Marsé é ma digor el Limbeu aveité !

ALBAN ER MELINÉR.

Korn er beginerézed

FRAZEN LÉ GET GUINÈGR

Keméret ur frazen lé ha groeit tranpein é deur iein épadi 3-é. Skautet é deur berù ha taulet én ur gautér get éléih a zeur, karot, ouignon, persil. Salet mat ha lakeit get hou treu ur lommig guinègr. Diù ér de bochein ha chervijet tuem get ivl ha guinègr persil munudet.

KESTÉREN LÉ

Keméret un tam bruched lé ha trohet a dammeu. Lakeit ind de rouzein ha taulet arnehé bled gunéh. Lakeit geté ur bolad souben pé deur mingl, 5 pé 6 karoten, kementral a ouignon hag a avaleo doar. Diù ér de bochein.

Er ganiterà Iouanned.

DRAMSEL AR ER MIZ TREMÉNET

KERNASKLEDEN nen dé ket ur barréz vras ha neoal sél guéh ma hrér un dra benak neùé abarh é arriù tud a vostad. D'er sul ketan a viz mé é oé lan en ti skol neùé atañ. Gouil e oé en dé-zé én inour d'er skol kristen ha kanpennet mat e oé en treu d'en eutru Person. Ur pêh hoari, er Hemenér, hoariet d'er guellan get Pautred er Gemené, soñnenneu kaer kañnet get En Estour, ag er Gémené, ha get Loeiz. Un deviz e zou bet eùé ha displéget en des Loeiz d'en dud pegement a drew kaer e hellehent gobér a pe garehent hum gleuet étrézé hag hum garein. Abeit kement-sé e vou ret dehé chomel ol guir Vreihiz; rak abeit hum garein é ma ret kavet ol en hevellep (memb) spered ha karein en hevellep treu : Fé, ieh, kustumeu. — Ne oé ket frank en dud eùé é REMENGOL d'en drivet sul a vé. Lan e oé er skol kristén. Deit e oé ré a bel, deustou d'er glau, de cheleuet er soñnenneu hag en deviz. ErVreihiz e zou ret dehé kaout diù ieh, en des laret en devizour ; er brehoneg, ieh en ti, ieh er galon, er ieh karetan, hag er galleg, ieh en dianvész. Hiniù en dé er Vreihiz e houi diù ieh gozik rah ha kement-sé e hra inour dehé ha pourfit eùé. Mar dilézant ou brehoneg, é lêh hum seùel, ind e zichenou. A du er spered hag a du er ialh er Vreihiz en des pourfit é houiet mat galleg ha brehoneg hag é houiet lén ha skriù unan kerkloas él en aral.

— Eit en eil guéh e oé oeit Loeiz de GEÜEN dé ieu en Emsaù (Ascension). Labour e zou d'hobér hoah ér barréz-sé a pe garehé er ré iouank dihun un tammig-Breihiz vat e zou énni ha lêh dehé bremen d'hobér tolpeu ér skol kristén.

Devizet en des Loeiz dehé e vou ret dehé studial, rak brasan téch er Vreihiz e zou chomel ré zigas doh treu er spered, doh er studi. Nen dé ket erhoalh magein er horv, er spered en des eùé dobér a vagadur. Mank a studial er Vreihiz e vé disprizet get en dianvészior. Groeit e vé goap anehé, rak mé mant kristén, rak mé mant Breihiz ha dré mé mant dizisk kaer, ne houiant ket petra reskond. D'er ré iouank de labourat, de studial guel ou ieh, ou relijion, istoér ou bro eit ma helleint diskoein d'hun éneberion é omb kerkloas pé guel aveillé.

Soñnenneu e zou bet kañnet eùé. Deueh a blijadur enta ha deueh a labour vat eùé é bet dé en Emsaù é borh Keñen.

Simon er Mèuour

Pehig hoari feitus é pemp loden

(KANDALH)

PIER

Portéal gran bamdé. N'em es ket kin michér

ER BARNOUR

Hui zou nezé enta ur hoh kaill melinér
Ha kaill ahendaral, rak hui hues sekouret
É tavarn en Tri Roué lahein Loeiz. Anzaüet.

PIER

Ne hellan ket anzaü er péh n'em es ket groeit
Ne oé ket grik én ti, ha Simon e oé deit
De glaskein trouz dohonn. N'en es chet skocit get dén
Loeiz ag er Gerneùé, ken dous avel un oén.
E saúas aben-kaer aveit lakat er peah
Simon dohtu e den é goutel a é sah
Eit rein tauleu dehon

SIMON, té, de Bier

Larein e hret er gér !

Hui béoou en dra-zé, p'hum gaveemb hun deu

ER BARNOUR de Simon

Hui venas en test-men : rak mar konz énep d'oh
Er huirioné e lar : nen des nitra suroh
Kreskat hou troug e hret. Simon, hoant bras em es
D'hou cherrein aben ker.

ER BARNOUR de Franséz

Na hui pé hanù e hues ?

FRANSEZ

Hui ven gouiet me hanù ?

ER BARNOUR

Ia

FRANSEZ

Franséz er Bosér

ER BARNOUR

Ha laret d'ein eùé hous oed ha hou michér

FRANSEZ
Me oed ?

ER BARNOUR

Ia

FRANSEZ

Uigent vlé ha me zou kemenér

ER BARNOUR

Hui e hanaù reih mat Simon a Vodkalpér ?

FRANSEZ

Ia, a houdé guerso.

ER BARNOUR

M'hou ped, ha drest pep tra

Laret er huirioné hemb eilpennein nitra.

Hui oé disul geton é tavarn en Tri Roué
Sekouret hues lahein Loeiz ag er Gerneùé ?

FRANSEZ

Sekouret lahein Loeiz ! pas, ar mè fé brasan
Me oé mé, eutru juj chouket é korn en tan
É konz get me zad-kaer. Lociz e oé doh en daul
Get deu pé tri aral. Chetu trouz én un taul ;
Reih mat em es guélet, ne laran ket ur geu
Simon é rein dehon un taul koutel pé deu.

SIMON é kounar de Franséz

Me zreisein e glasket. Dihoallet ! Guélet vou
Ia, ur geuardour oh ! P'hou kavein m'hou tagou !

ER BARNOUR

Petra ? Dirak onn mè é venaset testeou.

Splann é d'ein de huélet, dohoh é ma er geu.

Jandarmed, mar konz hoah, kaset ean d'er prizon.

ER BARNOUR de Loeiz Kergo

Na hui Loeiz, laret d'ein, n'banaüet ket Simon ?

LOEIZ KERGO

Naren. Kljet em es laret é ma un ivour mat
Mes biskoah nen dé bef dirak men deulagad.
Kaset en des deu zén aveit goulen mè merh
Ha n'em es chet hi reit. Ne houian kin arlerh.

ER BARNOUR

Ha hui e oé geton é tavarn en Tri Roué
Pe oé het skocit geton Loeiz ag er Gerneùé ?

LOEIZ KERGO

Ne pas, ne pas, eutru, rè goh on-mé bremen
Eit mont d'en tavarneu. Tuemmet, dariù soubenn.
Chetu me michér mé.

ER BARNOUR *en é saù*

Chetu achiù en treu
Arlerh bout aterset ha kleuet en testeū
Ne gavan meidoh hui (*diskoein e hra Simon*) kablus én
afér-men
Bihan é d'oh gobér, ne hellet ket hun den.
Hou kondañnein e hran de zek ylé a brizon
Jandarméd, aben kaer, groeit hou tever dohton.

(*En tenneris e goëh*)

Achiù é en hoari.

KELEN-GLAS.

SENT HUR BRO

Sant Bihui⁽¹⁾

SANT Bihui e oé genedik a Vro-Sauz (Angletér). Eit goarn é inéan glan a bep sord kousiadur, sourcius bras e oé én é iouankiz de bellat doh er fal gonphonéheu. Goudé en dout groeit é studi, é huélet peger bresk-é madeu ha plijadurieu en doar, ean e droas kein d'er bed hag e reseus en Urheu sakret. Biskoah bélég nen dé bet gredusoh d'hobér ol devérieu é garg. Mes ne oé ket erhoalh kement-sé aveiton. Er garanté beruidant en doé aveit Doué, en hoant en doé de labourat stertloch eit salvedigeh é inéan, e bras dehon chonjal a zevri hum denneia én un dézerh benak eit héli ur vuhé santéloch ha labourat hemb kín eit gounid madeu en nean. Èl m'en doé

(1) Er vuhé-men e dennamab a livr *Buhé er Sent* eit pep dé ag er blé, groeit get en E. Larbouet (4 livr, é ti Galles, é Guéné). Chetu ul livr brehoneg mollet a neué-so hag e zeliehe bout é ti kement hani e lén *Dihunamb*.

kleuet konz a sant Geltaz, ker brudet nezé dré é santeleh, ean e ias d'er havouit eit diskein geton hent er verlu. N'hellé ket anchoñ choéj ur mestr avizetoh azivout en treu ag en nean. Adal nezé, tinéroh pé tinér oé er garantié en doé en deu sant unan eit en al.

D'en termén-sé é oé bet laret get un él de sant Geltaz trezein er mor bras ha donet de Vreih-Arvorig. Bihui, é zisipl fidél, e vennas en héli : geton é kuitas é vro, é gérant, é amied. Goudé en dout doaret é inizen Houad, en deu sant e viñas ino un herrad, dizanaüet get en dud. N'ou doé kin sourci noz ha dé nameit a bedein Doué hag a hobér penijen. Mes, érfin, dizoleit e oent bet get pesketaerion. É kleuet konz a ou santeleh, kement a Arvorizion é zé de gavouit sant Geltaz, ma oé bet ret dehon kuitat en inizen ha scuel ur houvand é Ruiz. Bihui e oé unan ag er veneh santélan — Mar a huéh en abad e hellé doh Ruiz eit hum den én un ermitaj didrouzoh, ar vorden er Blañoeh. Ne geméré, eit derhel konpagnoneh dehon, nameit Bihui, é ami a galon.

Azé Geltaz e zalhé ataù d'hobér mirakleu. Bihui, él é vestr karantéus, en doé reseuet eué get Doué en donézon kaer d'usat de glenùédeu er horv hag en inéan, drest pep tra, de huellat d'en dud ha d'el loñned arajet. Abalamor d'er burhudeu e hré, tud er hartér, ol d'ur voéh, er goulennas eit person; reit e oé bet dehê ou goulen.

Bihui e labouras nezé a galon eit santifiein é bobl dré é skurvat hag é bredégeu santé. Soursius oé de vizitein en dud klan ha de sekour er beurerion én on ol dobérieu. Bugul karantéus, berpet é oé é zeulegad ar é zeved, eit gobér debé kerhet gredusoh é hent er salvedigeh.

Un dé gouil ma oé er sant é peden, kent laret en overen, meuel un Eutru ag er vro (mes nann ag er barréz) e zas én iliz én ur laret é té aberh é vestr d'er hlausk de zonet aben de huellat d'é chas, klanüet ol en noz kent — « Me iei, e respond er sant, mes arlerh ma vou laret d'en en overen, pas érauk ; é ma er bobl én iliz, ret é de getan laret en overen » — É kleuet er honzeu-sé er meuel de douiet ha de vallohein. « Mar ne zet ket aben, emé ean, mé mestr e zei d'hou klask, ha hennet e hrei d'oh kerhet » — Dohtu er sant de respond éndro get doustér : « Doué, de getan, en dud, arlerh. Abalamor d'er gouil, n'on ket eit monet ag en iliz, bet ken n'em bou laret en overen. Mes kentch aben arlerh me iei de gastel hou mestr. » Ar gement-sé er servitour e zistroas de gavouit é Eutru, én ur laret dehon n'en doé ket vennet er menah na ger

cheleuet na donet geton — Hennen, dén dinatur ha kolérus bras obeit én arfleu, e dolp kerkeat ol er renavied e gav hag ou has geton de barréz er sant. É monet én iliz, en tirand e gav Bihui él ma oé achiù en overen. Chetu ean de dosta dehon ha de feuteln é ben dré en hantér get un taul koutel vras — Mes Doué ne lauskas ket er multrér dizroug. Imber é kollaø ol é ronsed, arajet én un taul : geté é oé bet lahet.

N'en doé ket vennet Doué ma vehé bet marù sant Bihui ar en tach. Deustou ma oé bet groeit droug bras dehon ha ma oé chomet er goutel én é ben, er sant e bredegas hag e achiùas en overen. Goudézé é laras d'é bobl hé de vonet de Ruiz de gavouit sant Geltaz eit reseu é vénédikson kent meruel. Ha dohtu chetu ean d'hum lakat én hent. Er fé e oé én iliz, get kalz a dud hag a zuchentil aral, e ias geton d'é heul. Deit é Lanvauz (é parréz Pleuignér) ind e arsaù a gerhet, eit pasein en noz. Azé er sant e lak er bara de greskein kement ha kement ma oé bet erhoalh eit gobér ur pred.

Bihui, goudé en dout treménet en noz é pedein hag é kelen é bobl, hum lakas arré én hent, mitin mat, hag e zalhas de gerhet beta bord er mor, é pairéz Baden. Ino é kav bageu prest kaer d'en doug d'en tural, ean hag ol er ré e oé geton. Bras e oé er mor en dé-sé abalamor d'un taul aùel kriù e oé sauet ; risklus oé enta en tréh ; mes er sant, lan a gonfians é Doué, e laras d'en tréherion ne vehé ket bet arriu droug erbet get hañni. Eit guir, kenteh ma oé oeit en dud ér bageu, en aùel e goéhas hag és e oé bet d'en ol doarein é Ruiz.

Bihui, nezé, goudé en dout reit de houiet é hé de veruel aben un ér, e laras kenevo d'é vugalé. « Pedet eidonn, emé ean, rak aveidonn mé berpet é vein hous avokad dirak Doué. »

Ér momand-sé é oé sant Geltaz é kañnein er gospereu get é veneh. Kerkent ma oé bet laret dehon é té Bihui d'er guélet, kerkent é ha é préhésion én arben dehon. Deit én iliz, Bihui hum daul ar é zeuhlin én ur houlen é vénédikson get en abad santel. Aben arlerh er sant e rant é inéan de Zoué — Sant Geltaz e laras en interrein én iliz, én ur hourhémén d'é veneh el lakat étaldon arlerh é varù.

CHONJET ERHAT. — « Doué, de getan, en dud arlerh, emé sant Bihui. * Allas ! nag a dud, én amzér-men, hag e lar : « Er bed get é fal vodeu, de getan ; Doué hag é lézen, arlerh. »

Apotikereh skuir vras

L. BOUTHELIER, Renour

7, ru er Felan (rue des Fontaines) én Orian
En Apotikereh vrasan ag er hornad. Marhadmatoh eil é léh
aral. TUD EN TI E GONZ BREHONEG 5-8.

Peizanted, un doéré mat aveidoh !

Ur Breihad kalonek, kanlabourér Dibunamb é genig d'hur homenanderion ol bout lodek én ur marhad avantajus en des groeit aveit un DIGOEUENNÉR (Ecrèmeuse) ag er hetan : bol é spign, és de droein, de ivlein ba de nélat, padus ba labour ag en dibab.

Chetu er prizieu :

En digoëunner a	85	litrad	150	livr é léh	195	livr
—	100	—	163	—	215	—
—	150	—	210	—	275	—
—	185	—	230	—	300	—
—	250	—	265	—	350	—

En distaul-sen e vou reit hemb kin d'er ré e zou komenandet En ti e huerh en digoëunnérieu-sé ne hra distaul meit de homenanderion Dibunamb ; er réral e zou ret dehé péein er pris merchet devéhan.

— Skriù de Rénerion Dibunamb. —

É Bièrdi en Alsas (BRASSERIE ALSACIENNE)

É borh KEUEN, dré Iestel (Morbihan)
hui gavou bièr huek, marhadmat ha ieinet érak bout silet.
TIER-GUERH én Orian, 7, ru Fénélon ; é Guéned, 1, ru Thiers,
é Alré, 4, ru er Paùt ; é Sarhau, ru Poul-Monah ; é Kimperlé, ar
hent Kimpér. Bièr eit en ti' 2 vlank er youteillad (mizieu open)

A pe iet én un davarn, goulennel Bièr Keuén : honneh é en huékan d'ivet ha vad e hra.

VI

Ma ne hanauet ket istoér hou pro, kaset d'er fonaplan 14 real de rénérion (directeurs).

Le Pays Breton

Gazeten suhuniek

71, ru er Morbihan én Orian.

Aveit hou 14 real e vou davéet d'oh bep suhun ér *Pays Breton*.
Er gazet-sen é kaveet, a zrebri ketan nivéren er blé-men.

Istoér Breih

skriuet e brehoneg Guénéod

Hui e gavou euc abarh pennadeu skriù ar er vro, ar er ieh, ar er guskemanteu, ar er glustreu hag ar en treu ol e hel gobér plijadur d'oh ha hou lakat de garein muioh mui hou pro. Doéréieu er vro e gayér euc ér **Pays Breton**.

Etrézomb

Sonnen. Me garehé kavet er soñnenneu groeit diar Klohour McLrand, get en ton. L. Herrieu.

Goulen e hran get lénerion Dihunamb é pep parréz kas d'ein el leshanieu reit de ded er barréz; el-meu : Arhuled Kaudan, Kaillaj Pontskorù, chas-du er Voustoér, touierion Lokrist, etc.

L. H.

Livreu, kannenneu, guerzenneu koh mollet é brehoneg : kaset ind d'ein, brau pe vil, él me mant ma ne hues chet dobér anehé. Me larou trugér d'oh.

L. H.

Gué. Goulen e hrér de brenein, ar ou saú, gué a bep sord. Skriù de vurèu Dihunamb.

Goulen e hrér é pep parréz un dén a vrud mat aveit derhel lèh ur gompagnoneh katolik assuranseu a bep sord (tan, loñned etc.). Argand mat de honni hemb poén na studi. Skriù de vurèu Dihunamb.

Kroaz ar Vretoned

Kevelen suhuniek groeit aveit Breihiz Bro Landregér

Kroaz ar Vretoned e zou ur gevelen ag et ré huellan, skriuet é brehoneg mat get Breihiz guirion.

16 real er bléad aveil Breih ba Bro Frans;

2 skouid eit er broieu aral.

Renér : en E. F. Vallée, ru Sant-Bened, é Sant-Brieg.

VII

ULMINUCINE MOREUL

Er guellan lezeu aveit digousi er goed, aveit gobér goed neué, ru ha biüidik.

Guellan lezeu aveit digousi er goed, aveit gobér goed neué, ru ha biüidik.

Lakat e hra er goed de labourat d'er merhed fal liuet.

El lezeu-zen e hra burhudeu é mesk er ré vras hag er ré vihan.

E guerh é peb apotikereh : el litrad, *deu skouid, (6 fr.); en hanter litrad : pearzek real, (3 fr. 50); er vouteilla-dig : 9 real, (2 fr. 25).

N'en des quel lezeu ar en doar.

Ivamb guin mat

En Entru abad Clavel en des hum lakeit é pen peizanted Saint Charles (Côtes-du-Rhône) ha sauet dehon ur gevredégeh Union catholique des vignerons hé hanu. Er gevredégeh-sé ne huerl nameit guin groeit dehi. Er guin ru e vé guerhet 65 livr (izellan priz) er varikad 220 litrad hag er guin guen 80 livr (izellan priz), kaset hemb kin mitz, beta gar er prenour. Kas e hrér de dañot ag er guin-sé d'er ré e skriù de M. le Directeur de l'Union Catholique, à Vergèze (Gard).

SIROP CELTIQUE

Eit ésat é pedér ér armuigent d'er goal bas, bronchit, grip, influenç. El lociad ketan e zistag grons er pas.

Hui hag en des pas choijet mat e vou éseit d'oh gel el lezeu-men.

Priz : 3 fr. (ur skouidervouteillad)

E ti Moreul, apotikér é Landerneu (Landerneu).

Primeu ketan a skol é Apotikéred, téguéh médaillennet, Mansion inourabl ag en Académie de Médecine, en ihuelian prim e ve reit.

TI ER CHEMINAL BRAS

(Saüet a houdé er blé 1872)

en dud a ziar er mèz e ia de brenain ou zreu de di er vredet

CORBIERRE

Ru Hoche (étal kazern er Soudarded) **EN ORIANT**

Kavein e hrér inou : GUSKEMANTEU A BEP SORT : *Mihéraj Gloanaj sei, lién koarh ha koton, gloan mérinoz ha molton, flanel, jileteu-jiboés, chaleu ; MERSEREH, VELOUZ, Plu, gloan ha ran eil guléieu ; ha kement dañné e zou. Dantérieu braù gel ermineu.*

Ti Corbierre a huerh DANNE AG ER HETAN eit gobér guske-manteu giz er vro ha neoah e vé MARHADMATOH en treu inou eit é léh aral *Er guellan digemér e hiér ag en ol.*

TUD EN TI EGONZ BREHONEG.

12-8

ASURANSEU ENEP D'EN TAN

Peré e e zou er guellan ?

Rah en dud e houi penaüs en asuranseu « Mutuelles » a zou éléih guéit er ré e gemér bep plé primeu (Compagnies à Primes fixes). Chetu perak eùs e huelér kement a dud e vont ér « Mutuelles ». Er « Mutuelles » nou des chet de bécin bep plé lod a ou amerh d'er ré e zou lodek enne él en « ASURANSEU GET PRIMEU » ; marhadmatoh ind deustou mar dint neoah ken sur.

E mesk er ré huellan ag er « Mutuelles » é ma er
MUTUELLES DU MANS

Saüet ér blé 1828 ha 1842 ; 20 ha 30 o/o e gemérant nebetoñ eit er réral Chetu amen, é ber girieu, é pé stad e ma er gausortereh-sé :

556.271 kansort. Madeu asuret : 6 miliar 675.440.093 livr. A houdé men dé bet saüet **182.487** ré losket e zou bet péiet dehé **43 million, 697 mil, 731 livr.**, aben hag abéh, hemb marhatat.

5 milion ou des a kosté ; **10 milion**, eit ou miret doh er goalchans.

Kerhet de huélet pé skriüet d'en Duch. : De Torquat, é Guéné ; de Gouttepagnon, én Oriant ; Berthelot de la Glétais, é Ploermel ; Pineau, é Pondi, hag e zevizou d'oh petra gobér. 1-8

Un doéré de lén mat

Mar faut d'oh ivet guin ru ha guen a Vourdel pé ag en Anjou, groeit get rezin hemb kin, goulennet er priz get en *E. Le Picaut, adguerhour, 10, ru Poissonnière, én Oriant*, hag e hrei d'oh kaout guin deit a di er peizant ha marhadmat.

Piligour

Goulen e hrér ur piligour mat eit Loguneh.

Skriü de: M. le Chef d'exploitation des chemins de fer du Morbihan, Gare départementale, Guéné.

En eñehour : Stén LE BAYON